

בנות כותים פרק רביעי נדה

בר א מיי פ"ח מהל'
מטמאי משכב ומושב
הליצי:
בה ב מיי פ"ב מהל'
מטמאי משכב ומושב
הליצי ופ"ה שם הלכה ה':
בו ג מיי שם פ"ה ה"ב:
בו ד מיי שם פ"ב ה"א
ו"פ"ו מהל' אסורי ביאה
ה"ו:
בה ה מיי פ"ב מהל'
מטמאי משכב ומושב
הליצי ופ"ד מהל' אסורי
ביאה ה"ד:
בב ו ז ח מיי פ"ב מהל'
מטמאי משכב ומושב
הליצי ופ"ה מהל' שאל אבות
הטומאה הלכה ח':
ל ט מיי פ"ה מהל' שאל
אבות הטומאה ה"ז ט:
לא י מיי שם הלכה ז':

תום הרא"ש

קרייו טהור אפילו לבי"ה
עבוד רבנן היכריא
דלא לישרף עליה תרומה
וקדשים. והא דאמרין פ"ק
דשבת על ששה ספיקות
שורפים את התרומה וקא
חשיבי ספק מי רגלי אדם
לאו משום שמא של עובד
כוכבים הם אלא משום של
ע"ה אע"פ שהחמירו
בעבור כוכבים יותר מע"ה
לענין משכב ומיטב והיטב
לא החמירו בו לשרוף
תרומה על טומאתו וקשה
מהא דאמרין בת"כ בני
ישראל מטמאין ביובה ואין
העובדי כוכבים מטמאין
ביובה ואע"פ שאינן
מטמאין ביובה טמאין כוב
ושרפין עליהן את התרומה
וצ"ל דשוב החמירו עליהן
לשרוף: קרייו דתלי
במעשה לא גזרו ביה רבנן.
דכיון דאפשר לננוע עצמו
שלא יבא לידו קרי חשיב
כלא שכיח:

רגל הוה וטומאה עם הארץ. ללא לדוקי דרך אשתו להראות דס:
כטורה שוינהו רבנן. ברגל. אבל לדוקי דטמאה בועל נדה הוא נהי
נמי טומאת עם הארץ ליכא טומאת בועל נדה איכא: ויאסף וגו'.
בפגש בגבעה כתיב ומינייה שמעינן ככל זמן שישראל נאספים

רגל הוה^(א) וטומאת עם הארץ ברגל כטהרה
שוניהו רבנן דכתיב ויאסף כל איש ישראל
אל העיר באיש אחד חברים הכתוב עשאן כולן
חברים: **מתני'** ^(ב) דם עובדת כוכבים ודם טהרה
של מצורעת ב"ש מטהרים ובית הלל אומרים
^(ג) ברוקה וכמומי רגליה ^(ד) דם היוולדת שלא
טבלה ב"ש אומרים ברוקה וכמומי רגליה
וב"ה אומרים: מטמא לח ויבש ומודים
ביוולדת בזוב שהיא מטמאה לח ויבש:
גמ' ולית להו לב"ש ^(ה) דבר אל בני ישראל
^(ו) ואמרת אליהם איש איש כי יהיה זב ^(ז) בני
ישראל מטמאין ביובה ^(ח) ואין ^(ט) העובדי כוכבים
מטמאין ביובה האבל גזרו עליהן שיהו כזבין לכל
דבריהם אמרי לך ב"ש ^(י) (הוא בזכרים איתמר
דאי בנקבות) היכי לעביד ליטמא לח ויבש
עשיתו בשל תורה ליטמי לח ולא ליטמי
יבש חלקת בשל תורה אי הכי רוקה ומימי
רגליה נמי כיון דעברין היכרא בדמה מידע
דיע דרוקה ומימי רגליה דרבנן ולעביד
היכרא ברוקה ומימי רגליה ולטמווי לדמה
רוקה ומימי רגליה דשכיחי גזרו בהו רבנן
דמה ^(יא) דלא שכיחא לא גזרו ביה רבנן אמר
רבא יזובו טמא אפילו לב"ש וקרוי טהור
אפילו לב"ה וזבו טמא אפילו לב"ש דהא
איכא למעבד היכרא בקריו בקריו טהור אפי'
לב"ה ^(יב) עבוד ביה רבנן היכרא כי היכי ^(יג) דלא
לשרוף עליה תרומה וקדשים ולעביד היכרא
בוזבו ולטמווי לקריו וזבו דלא תלי במעשה
גזרו ביה רבנן קריו דתלי במעשה לא גזרו
ביה רבנן לימא מסייע ליה ^(יד) עובדת כוכבים
שפלטא שכבת זרע מישראל טמאה ובת
ישראל שפלטא שכבת זרע מן העובד כוכבי'
טהורה מאי לאו טהורה גמורה לא טהורה
מדאורייתא ^(טו) טמאה מדרבנן ת"ש נמצאת
אומר שכבת זרע של ישראל טמאה בכל מקום
ואפי'

רבנן גזרו עליה הואל וטמאה היא גזרה לאחר ז' אטו מוך ז'
ומיהו לא גזרו עליה שיטמא לח ויבש כלפני ז' דעבוד צה היכרא
דלידעו דטומאתה מדרבנן ולא נשרוף עליה תרומה וקדשים. ואע"ג
דגבי דם עובדת כוכבים לא אמרי צית שמאי הכי אלא מטעמי לגמרי
והיינו טעמא כדאמר בגמרא משום דחיישין דלמא אחי לחלק בשל
תורה ולמימר מטמא לח ולא יבש התם הוא דכל טומאת עובד כוכבים
דרבנן כדי שלא יהו ישראל רגילין אללן צמשכב זכור ^(א) וכיון דטמאו
מגען ורוקן ומימי רגליהן ואיכא הרחקה טובא הלכך טהרו את דמה
לגמרי להיכרא דלידעו דטומאת רוקה ומימי רגליה דרבנן דלא נשרוף
תרומה עלייהו ולא חלקו צדמה דילמא אחי לחלק בשל תורה אבל
הכא אין כאן מדרבנן אלא דם לצדו שהוא דם טהור הלכך גזרו ושירו
צה להיכרא לדיכא למיחש דלמא אחי לחלוקי בשל תורה דהכל יודעין
דכיון דעברו ימי לידתה דדם טהור הוא: **וצית הלל אומרים מטמא לח ויבש.** טומאתן מן התורה כל זמן שלא טבלה דקצרי ולקמן לה:
צוימי וטבילה תלא רחמנא: **גמ'** גזרו עליהן שיהו כזבין לכל דבריהן. משום שלא יהא טינוק ישראל רגיל אללו צמשכב זכור:
עשיתו בשל סורה. דכיון דליכא היכרא אחי למשרף עליה תרומה וקדשים: **ליטמא לח ולא יבש.** כדקאמריהו: **חלקה בשל סורה.**
אחי לחלק צדמ ישראלית שהוא של תורה ולמימר דטמאה לח ולא יבש הילכך שיריהו ולא גזרו צה שום טומאה כי היכי דניהו היכרא
לטומאת עובדי כוכבים מדרבנן היא ולא נשרוף עליה תרומה: **אי הכי רוקה ומימי רגליה נמי.** דלגבי ישראלית לח ולא יבש כי מטמאת
להו צעובדת כוכבים עשיתו כשל תורה דקיי"ל צפ' דם הנדה ^(א) לקמן דף טז: רוקן וניעו מטמאין לחין ולא יבשין ונעביד היכרא ברוקה דעובדת כוכבים
ומימי רגליה לגמרי: דם לגבי רוק לא ספח חשיב ליה: **זונו.** של עובד כוכבים: **טמא אפילו לצית שמאי.** דמקילי צדמ האשה
בזוב של זכר מודה שהטיפה מטמאה אחרים צמגע: **קריו טהור אפילו לצית הלל.** עבדי ציה היכרא דלידעו דטומאת עובדי כוכבים דרבנן
דצ"ה נמי היכרא צעו כדאמרין צדמ העובדת כוכבים ^(ב) ברוקה וצמימי רגליה ולא טמאהו לח ויבש כישראלית וגבי זב דגבי ישראל נמי
כל טומאותיו לחין ולא יבשין אי לא מטעמי חדא מנייהו לגמרי ליכא היכרא: **קריו תלוי צמעשה.** אין קרי צא אלא ע"י חימום: **עובדת**
כוכבים שפלטא כו' טמאה. השכבת זרע אבל צעובדת כוכבים לא שייכא צה טומאה צבמה דעלמא: **טהורה.** הטיפה ^(ג) אלא קריו טהור:
ואפי'

(א) תגינה טו. (ב) עדיית פ"ה
מ"א, (ג) נפדיית פ"ה מ"ד
לקמן לה: (ד) ג"ל דבריו
(ה) ג"ל ואמרתם. (ו) שבת
פגו. (ז) נערי תום סוכה טו:
ד"ה לבינת תום סנהדרין
פו. ד"ה בני תום מנחת
פא: ד"ה אין. (ח) נע"ה מ"ז
וכיה כספרים ישיבם,
(ט) נעריבין סג: נע"ה,
(י) מקואות פ"ה מ"ז,
(יא) ויקרא טו, (ב) נע"ה,
(א) דף נ"ד, (ג) נע"ה ד"ה,
(ד) נע"ה טו, (ה) ג"ל אלתא,
(ו) ועין ר"ש פ"ז דטהרות
מ"ה באור,

תורה אור השלם

1. ויאסף כל איש ישראל
אל העיר באיש אחד
חברים: שופטים כ יא
2. דברו אל בני ישראל
ואמרתם אליהם איש איש
כי יהיה זב מבשרו וזבו
טמא הוא: ויקרא טו ב

הגהות הב"ח

(א) גמ' וטמאה מדרבנן:
(ב) רש"י ד"ה קריו
טהור וכו' צדמ העובדת
כוכבים ברוקה וכמומי
רגליה: (ג) ת"ה (נדף
הקול) ומיפוק ותי וכן
משמע צפ' שביעי (מ"ו)
דמס' טהרות:

גליון הש"ס

מתני' ברוקה וכו'. וכו' ט
ע"כ מדיה מנין העובדי
כוכבים: גמ' ואין העובדי
כוכבים מטמאין ביובה. ע"י
צ"כ כ ע"ה מדיה ועובד
כוכבים:

הגהות הגר"א

[א] גמ' דלא נשרוף עליה
תרומה וקדשים מנחה. וכו'
דלא למייר עליה על טומאת
מקדש וקדשו:

מוסף רש"י

ויאסף כל איש ישראל
וגו'. בפגש בגבעה כתיב,
שאספו כל ישראל בגבעה
(תגינה טו). הכתוב עשאן
כולן חברים. ורגל שעת
אספה הוא (שם).

עין משפט גד מצוה

לב א מיי פ"ב מהל' ממטח' משכח ומטשג הל' ו הו' י'.

לג ב מיי פ"ה מהל' אבות הטומאה הל' ז: לד ג מיי פ"ה מהל' ממטח' משכח ומטשג הל' י':

תום' הרא"ש

כי קא מביעיא ליה לאחר ג'. אע"פ שהתלמוד קבעו בדבריו רב פפא בפרק ר' עקיבא אינו מדברי רב פפא אלא שהתלמוד פ"י שם הסוגי' כפי המסקנא הדכא וכי האי גוונא אשכחן פ"ב המקבל גבי קבלנות עובר משום כל תלין או לא: אם אינו ענין לזכר כ"ו. ותימה ולקומה בזכר לטמא דג: הוינא מפיו ומפי האמה ושאר משקין שבו שאינו מעין דמטהר לקמן בפרק דפ"ד מ"ג: הנהר וי"ל דלא מסתבר ליה

לאוקומי אלא במידי דאשכחן ליה טומאה במקום אחר דם טהרה שיטבא ביה טומאה בלא ימי טהור ואפי' למ"ד שם מביעיותו מ"מ דמי לדם נדה דאתי מן המקור. ותימה ולקומה לטעם קרויו של זב במטא וי"ל דלא מסתבר כיון שלא מצינו בקרי טומאת משא בשרים בקרי לזכר כל שהוא זכר בין גדול בין קטן. רש"י ל"ג לנקבה כל שהיא נקבה בין גדולה בין קטנה דלנקבה אצטרופי לרבות דנקבה מצורית ולפירושיו קאי ואביע' איהא דאמרי' וב"ש אין שום טומאה פריך ואתא לימיר דלא פרכינן שום מביעיותו. ונראה דקאי ואביע' ארישא דבילתא דמפרי' ר' יצחק דטעמי' דב"ה משום דדריש לזכר לרבות מצורע למביעיותו וב"ש מוקמי' לה לרבות קטן וקטנה ולא מוקמי' ליה למביעיותא כלל כ"י ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה בירוש פירקין ומביעיותא נפק איהו מקרא אחרינא וכן לקמן בשמעתין דמאן דמוקי' ליה לרבות קטן לא מוקי' ליה למביעיותא כלל ומקראם על רב יוסף הא אינו דאמר זאת תורת קטן בין גדול בין קטן דאיתר' ליה לזכר למביעיותו: דאיה ראשונה של זב מהו שחטמא. פרש"י שניה לא קא מביע' לן דהא מרבינן לה הל' מלוכר כל שהוא זכר והתם תרתי ראיות כתיבי משמע דאי הוי נפיק ליה קטן מזאת תורת הוב לא קא מביע' ליה דפשיטא ליה דטמא כיון דהיא ראה כתיב בקרא א' א"כ מאי פשיטא ליה לרב יוסף אמר קרא זאת תורת הוב בין גדול בין קטן הא איהו נמי פשיטא ליה דמאן דדריש קטן מהך קרא דראה ראשונה שלו טמאה. ועוד הקשה רבי' מאיר דא"כ דריש לקיש מביעיא ליה אליבא דב"ש דלא כהלכתא ופי' דמביע' אליבא דב"ה דה"ק מהו שחטמא מי אמרינן דקא זב בעל שתי ראיות הוא דמרביתן מזאת תורת הוב אע"ג דבקרא לא כתיב אלא זב פעם אחת ואינן נוהגין בזב בעל ראיה אחת כגון כל המשכב אשר ישכב עליו הוב וגו' וכל כלי אשר ישב עליו הוב וה"ג זאת תורת הוב קיימי אראיות

דכתיבי דלעיל הילכך אמרינן דריביא דזאת תורת דמרביתן מינה בין גדול בין קטן בראה שניה ושלישית איירי אבל בראה אחת לחודה לא מרביתן קטן כיון דאיתקש לבעל קרי הילכך לא מטמאה ראה ראשונה כי היכי דשכבת זרע לא מטמאה או דילמא כיון דזאתי תרתי כ"י: במקום זיבה מעיין הוא. תימה הדכא מביעיא ליה אי הוי מעיין או לא ובפ' דם הנהר פשיט ליה דזוב אינו מתעגל וחזור ויוצא ונבלע: **אילימא** בזב גירדא (ל' נבלע דל"ל וקשה לי דל"כ מאי פשיט ליה רנא לרב יוסף מביעיותא דזאת תורת הוב וכו'.

לד:

כ"י **קמביעיא** ליה **לאחר ג'**. אע"פ שהש"ס קבעו דזכרי רב פפא בשבת פרק ר"ע (דף פו:): אינו מדברי רב פפא כדמשמע הכא וכי האי גוונא אשכחן פ' המקבל (ב"מ דף ק"ב). דבעו מרב ששת קבלו עובר צבל תלין או לא לא אומן קונה בשבת כלי והלוואה היא או אינו קונה ושכירות היא אמר להו עובר וצגוחל קמח (ב"ק דף ק"ט). מוקי לה היא צעיא בשליח דאגרת דלא שייך אומן קונה בשבת כלי א"כ י"ל דהכל מדברי רב פפא והכא סבר המקשה דרב פפא צעיי בין מוך ג' בין לאחר ג' מי אמרינן דכיון דלכלי שקלים ורמשים חף צמוך ג' מסריח וטהור או דלמא כיון דלא דייגי צמנות אף אחר ג' טמא: **אם** אינו ענין לזכר תנהו ענין לנקבה. וא"ת ולוקי ליה צדס נגפמו או יוצא מפיו או מנחמיו ושאר משקין שבו שאינו מעין דמטהר לקמן בפרק דס הגדה (דף נה:): צוז וי"ל דלא צעיי לאוקמיה צזו משום דלא אשכחן צזו טומאה צזום מקום אצל דס טוהר דמי לדס נדה אפילו למ"ד צ' מעינות הן: **וב"ה** הל"ה טורה כלשון צני אדס:

מקום זיבה מעין הוא או לא. וא"ת דצ"ד דס הגדה (לקמן דף נו.) משמע דוזב לאו מעין הוא דאמר ויליף מוזבו שאינו מתעגל וי"ל דהתם קאמר ויליף מוזבו אי לאו מעין הוא א"כ אף על גב דאינו מתעגל דקאמר התם מ"מ צעיי ליה הכא אי כמעין הוא ורצינן ליה צמזורע מקרא לזוכר כמו שאר מעינות כיון דצוז אית ליה לוזב טומאה חמורה כמו צרוקו ומימי רגליו: **אילימא** בזב גירדא לאחריים נודם טומאה. תימה וכי לא ידע רנא א' סיפא דצרייתא דקתני צה צדיא לקמן בפרק דס הגדה (דף נה.) שערי המשתלה יוכיח:

לאחריים

מביעיי ליה לזכר כל שהוא זכר (האי) בין גדול בין קטן ובית הלל נפקא לתו מוזאת תורת א' הוב בין גדול בין קטן אמר רב יוסף כי פשיט רבי שמעון בן לקיש בזב בעיי הכי ראייה ראשונה של זב קטן מהו שתטמא במגע² זאת תורת הוב ואשר תצא ממנו שכבת זרע אמר רחמנא כל ששכבת זרע שלו מטמא ראייה ראשונה שלו מטמאה והאי כיון דשכבת זרע שלו לא מטמאה ראייה ראשונה נמי לא תטמא או דילמא כיון דאילו איהו חזי תרתי מצטרפא מטמיא אמר רבא ת"ש זאת תורת הוב בין גדול בין קטן מה גדול ראייה ראשונה שלו מטמא אף קטן ראייה ראשונה נמי מטמא בעיי רב יוסף א' ראייה ראשונה של מצורע מהו שתטמא במשא במקום זיבה מעיין הוא ומטמא או דילמא לאו מעיין הוא אמר רבא ת"ש ז'זבו טמא הוא לימוד על הווב שהוא טמא במאי אילימא בזב גירדא לאחריים

תנא ממנו שצבת זרע איתקש ראייה ראשונה לקרי אצל דקטן מאי מי אמרינן כיון דלקרי איתקש לא משכחת לה אלא צגדול דאיתיה צקרי אצל קטן דליתיה צקרי ליתיה צראייה ראשונה. או דילמא כיון דאילו חזי קטן ראייה אחרימי מנטרפת לקמייתא טומאת שבעה דכין זב צעל שתי ראיות: **מטמא**. נמי כשל גדול טומאת ערב צקרי א': **ראייה ראשונה של מצורע מהו שחטמא צמשא**. של איש טהור לא תצעי לך דודאי לא מטמא צמשא דאיתקש לקרי וקרי לא מטמא צמשא דתנן צפ"ק דמסכת כלים [מ"א] ושניה נמי לא תצעי לך דאפילו צאדס טהור מטמיא צמשא כדאמר לקמן בפרק דס הגדה (דף נה.) זוז מטמא צמשא ויליף לה מוזבו טמא הוא ויקרא טון וההוא צראייה שניה כתיב דמנה הכמוז שמים וזב צעל שתי ראיות זב גמור הוא לטומאה אלא שאין טעון קרבן כי מיצעי לן ראשונה צבאדס דעלמא לא מטמיא אלא צמגע הכא צמזורע מאי מקום זיבה מעיין הוא ואיתרבי מלוכר א' [שם] לרבות מצורע למעיניותו ומעיניות מטמאו צמשא כדאמר בפרק דס הגדה (לקמן נה:): וכי ירוק הוב צטהור ויקרא טון צמה צביד טהור: או לאו מעיין הוא. והיא כשאר ראייה ראשונה של כל אדס דצמגע מטמיא: **וזבו טמא**. היינו ראייה שניה שהרי מנה הכמוז שמים זב מצשור וזבו טמא: **לימד על הווב שהוא טמא**. ואמר צדס הגדה (שם דף נה.) דהאי קרא לרבות נמגע לא איצטריוך דלא גרע משכבת זרע אלא למשא: **אינימא צוז גירדא**. דלאו מצורע למה לי קרא לטיפה עצמה פשיטא:

בנות כותים פרק רביעי נדה

ואפי' צמעיי עוזנס כוכבים. שאס תפלטנו על הצגד תטמאנו: **חוץ ממימי רגליה צצה**. דאי פמיכי צמימי רגליה טמאים כדאמרינן לעיל [ע"א] גזרו עליהס שיהו כוזים אצל קרוי טהור כדאמרינן [שם] **עזדו ציה רבנן היכרל: כי מיצעיא ליה לאחר ג'**. דלגבי ישראלית טהורה כדאמר

צמסכת שבת בפרק ר"ע [פ"ו]: דדיגי. יראים ותרדים צמלות ומתוך דלגמן מתחממין: **חביל חס: שאר מעינותיה**. כגון רוקה ומימי רגליה דלחו מוזב דכתיב ציה (ויקרא טו) וכי ירוק הוב ומיניה נפקיי שאר מעיניות: **מוזר נפקא**. כיון דאתרבי מצורע למעיניותו אתרבי מצורעת לכל מעינותיה דאיכא דכוותיהו צוכר: **אלא למה**. דליתיה צוכר: **ואסור כשמיש המטה**. צצבעת ימי ספירו דכתיב וישב מחוץ ללהלו ואין להלו אלא אשמו [מ"ק ז':] שנאמר (דברים ה) צזבו לכם לכהילים: **סאמר צנקה**. מצורעת דליתא צכל הני. צכריותות בפרק ד' מחוסרי כפרה (דף ט:): איש פורע ופורס ואין אשה פורעת ופורתא וגצי שמיש נמי מחוץ ללהלו כתיב ולא מחוץ ללהלה הילכך לא אחיא מוזר ואילצטריוך לנקבה לגופה ולעולל לשאר מעינות. ומתיכא דנפקיי שאר מעינות ליכא למימר דילפינן לדס דשאר מעינות ילפינן א' מעינותיה מוזר נפקא אלא לדמה לטמא דם טהרה שלה וב"ש נקבה מוזר לא אתיא דאיכא למיפרך מה לזכר שכן טעון פריעה ופרימה ואסור בתשמיש המטה תאמר בנקבה דלא וב"ה לכתוב רחמנא בנקבה ולא בעיי זכר ואנא אמינא ומה נקבה שאינה טעונה פריעה ופרימה ואינה אסורה בתשמיש אמ אינו ענין לזכר תנהו ענין לנקבה ואם אינו ענין למעינותיה תנהו ענין לדמה לטמא דם טהרה שלה וב"ש זכר מנקבה לא אתיא דאיכא למיפרך מה לנקבה שכן מטמאה א' מאונס תאמר בזכר דלא וב"ה קיימי במצורע ופרכי מולי דזב וב"ש שום טומאה פרכי ואיבעית אימא אמרי לך ב"ש האי לזכר

מביעיי ליה לזכר כל שהוא זכר (האי) בין גדול בין קטן ובית הלל נפקא לתו מוזאת תורת א' הוב בין גדול בין קטן אמר רב יוסף כי פשיט רבי שמעון בן לקיש בזב בעיי הכי ראייה ראשונה של זב קטן מהו שתטמא במגע² זאת תורת הוב ואשר תצא ממנו שכבת זרע אמר רחמנא כל ששכבת זרע שלו מטמא ראייה ראשונה שלו מטמאה והאי כיון דשכבת זרע שלו לא מטמאה ראייה ראשונה נמי לא תטמא או דילמא כיון דאילו איהו חזי תרתי מצטרפא מטמיא אמר רבא ת"ש זאת תורת הוב בין גדול בין קטן מה גדול ראייה ראשונה שלו מטמא אף קטן ראייה ראשונה נמי מטמא בעיי רב יוסף א' ראייה ראשונה של מצורע מהו שתטמא במשא במקום זיבה מעיין הוא ומטמא או דילמא לאו מעיין הוא אמר רבא ת"ש ז'זבו טמא הוא לימוד על הווב שהוא טמא במאי אילימא בזב גירדא לאחריים

תנא ממנו שצבת זרע איתקש ראייה ראשונה לקרי אצל דקטן מאי מי אמרינן כיון דלקרי איתקש לא משכחת לה אלא צגדול דאיתיה צקרי אצל קטן דליתיה צקרי ליתיה צראייה ראשונה. או דילמא כיון דאילו חזי קטן ראייה אחרימי מנטרפת לקמייתא טומאת שבעה דכין זב צעל שתי ראיות: **מטמא**. נמי כשל גדול טומאת ערב צקרי א': **ראייה ראשונה של מצורע מהו שחטמא צמשא**. של איש טהור לא תצעי לך דודאי לא מטמא צמשא דאיתקש לקרי וקרי לא מטמא צמשא דתנן צפ"ק דמסכת כלים [מ"א] ושניה נמי לא תצעי לך דאפילו צאדס טהור מטמיא צמשא כדאמר לקמן בפרק דס הגדה (דף נה.) זוז מטמא צמשא ויליף לה מוזבו טמא הוא ויקרא טון וההוא צראייה שניה כתיב דמנה הכמוז שמים וזב צעל שתי ראיות זב גמור הוא לטומאה אלא שאין טעון קרבן כי מיצעי לן ראשונה צבאדס דעלמא לא מטמיא אלא צמגע הכא צמזורע מאי מקום זיבה מעיין הוא ואיתרבי מלוכר א' [שם] לרבות מצורע למעיניותו ומעיניות מטמאו צמשא כדאמר בפרק דס הגדה (לקמן נה:): וכי ירוק הוב צטהור ויקרא טון צמה צביד טהור: או לאו מעיין הוא. והיא כשאר ראייה ראשונה של כל אדס דצמגע מטמיא: **וזבו טמא**. היינו ראייה שניה שהרי מנה הכמוז שמים זב מצשור וזבו טמא: **לימד על הווב שהוא טמא**. ואמר צדס הגדה (שם דף נה.) דהאי קרא לרבות נמגע לא איצטריוך דלא גרע משכבת זרע אלא למשא: **אינימא צוז גירדא**. דלאו מצורע למה לי קרא לטיפה עצמה פשיטא:

מסורת הש"ס

א) שבת פ"ו: ט) ע"ו לא: א) [לעיל כח:]: ז) ו"ל באונס: ט) [מדרים לה:]: ו) [ע"י מוס' צ"ק כה. ד"ה אלא:]: ז) [לקמן נה:]. ט) [לעיל יט:]. ט) ויקרא טו, ו) [לעיל לב:]: ט) ויקרא טו, ז) [לעיל לב:]: ט) כתי"ל: כקרי, ז) [ע"י מוס' צ"ק יט. ד"ה רב אשי ומוס' יומא מ: ד"ה ועשהו ומוס' צבעות כה. ד"ה ושמואל, ט) [עמי"ש על הגיון כחוס' פתחים ז:]. ד"ה אלא לאו,

תורה אור השלם

1. והדיוך בגדלה וזנב את זנבו לזכר ולנקבה ולאיש ואשר ישבבו עם טמאה.

2. זאת תורת זנב ואשר יצא ממנו שכבת זרע לנקמה קה.

3. דבר אל בני ישראל ואמרתם אליהם איש איש כי יקרה זב מבשרו וזבו קטמא הוא: יקרא טו ב

מוסף רש"י

שכבת זרע של ישראל כו' מהו. מי מקחת צני ימים כשאלת ואי פלטה ליה צמר ג' טהור הנוגע צטפה א' לא, ולהכי נקט צעבת זרע של ישראל' דאילו דכתי אמרינן קרוי טהור (שבת פ"ו:). דדייגי במצות. לקיים מצות ומרדים צדנר ומתוך דלחנ מתחממין, דכתיב (הכלים לו) חס לצי צקרי (שם). חביל. חס (שם). לזכר לרבות מצורע. שהא מוקש לזב להיות מעינותיו אב הטומאה לעמא אדס וכלס סב דכתיב וכל ירוק הוב מעיין (כח:).

ואפי' צמעיי עוזנס כוכבים. שאס תפלטנו על הצגד תטמאנו: **חוץ ממימי רגליה צצה**. דאי פמיכי צמימי רגליה טמאים כדאמרינן לעיל [ע"א] גזרו עליהס שיהו כוזים אצל קרוי טהור כדאמרינן [שם] **עזדו ציה רבנן היכרל: כי מיצעיא ליה לאחר ג'**. דלגבי ישראלית טהורה כדאמר **צמסכת שבת בפרק ר"ע [פ"ו]: דדיגי.** יראים ותרדים צמלות ומתוך דלגמן מתחממין: **חביל חס: שאר מעינותיה**. כגון רוקה ומימי רגליה דלחו מוזב דכתיב ציה (ויקרא טו) וכי ירוק הוב ומיניה נפקיי שאר מעיניות: **מוזר נפקא**. כיון דאתרבי מצורע למעיניותו אתרבי מצורעת לכל מעינותיה דאיכא דכוותיהו צוכר: **אלא למה**. דליתיה צוכר: **ואסור כשמיש המטה**. צצבעת ימי ספירו דכתיב וישב מחוץ ללהלו ואין להלו אלא אשמו [מ"ק ז':] שנאמר (דברים ה) צזבו לכם לכהילים: **סאמר צנקה**. מצורעת דליתא צכל הני. צכריותות בפרק ד' מחוסרי כפרה (דף ט:): איש פורע ופורס ואין אשה פורעת ופורתא וגצי שמיש נמי מחוץ ללהלו כתיב ולא מחוץ ללהלה הילכך לא אחיא מוזר ואילצטריוך לנקבה לגופה ולעולל לשאר מעינות. ומתיכא דנפקיי שאר מעינות ליכא למימר דילפינן לדס דשאר מעינות ילפינן א' מעינותיה מוזר נפקא אלא לדמה לטמא דם טהרה שלה וב"ש נקבה מוזר לא אתיא דאיכא למיפרך מה לזכר שכן טעון פריעה ופרימה ואסור בתשמיש המטה תאמר בנקבה דלא וב"ה לכתוב רחמנא בנקבה ולא בעיי זכר ואנא אמינא ומה נקבה שאינה טעונה פריעה ופרימה ואינה אסורה בתשמיש אמ אינו ענין לזכר תנהו ענין לנקבה ואם אינו ענין למעינותיה תנהו ענין לדמה לטמא דם טהרה שלה וב"ש נקבה מוזר לא אתיא דאיכא למיפרך מה לנקבה שכן מטמאה א' מאונס תאמר בזכר דלא וב"ה קיימי במצורע ופרכי מולי דזב וב"ש שום טומאה פרכי ואיבעית אימא אמרי לך ב"ש האי לזכר

מביעיי ליה לזכר כל שהוא זכר (האי) בין גדול בין קטן ובית הלל נפקא לתו מוזאת תורת א' הוב בין גדול בין קטן אמר רב יוסף כי פשיט רבי שמעון בן לקיש בזב בעיי הכי ראייה ראשונה של זב קטן מהו שתטמא במגע² זאת תורת הוב ואשר תצא ממנו שכבת זרע אמר רחמנא כל ששכבת זרע שלו מטמא ראייה ראשונה שלו מטמאה והאי כיון דשכבת זרע שלו לא מטמאה ראייה ראשונה נמי לא תטמא או דילמא כיון דאילו איהו חזי תרתי מצטרפא מטמיא אמר רבא ת"ש זאת תורת הוב בין גדול בין קטן מה גדול ראייה ראשונה שלו מטמא אף קטן ראייה ראשונה נמי מטמא בעיי רב יוסף א' ראייה ראשונה של מצורע מהו שתטמא במשא במקום זיבה מעיין הוא ומטמא או דילמא לאו מעיין הוא אמר רבא ת"ש ז'זבו טמא הוא לימוד על הווב שהוא טמא במאי אילימא בזב גירדא לאחריים

ואפי' צמעיי עוזנס כוכבים. שאס תפלטנו על הצגד תטמאנו: **חוץ ממימי רגליה צצה**. דאי פמיכי צמימי רגליה טמאים כדאמרינן לעיל [ע"א] גזרו עליהס שיהו כוזים אצל קרוי טהור כדאמרינן [שם] **עזדו ציה רבנן היכרל: כי מיצעיא ליה לאחר ג'**. דלגבי ישראלית טהורה כדאמר **צמסכת שבת בפרק ר"ע [פ"ו]: דדיגי.** יראים ותרדים צמלות ומתוך דלגמן מתחממין: **חביל חס: שאר מעינותיה**. כגון רוקה ומימי רגליה דלחו מוזב דכתיב ציה (ויקרא טו) וכי ירוק הוב ומיניה נפקיי שאר מעיניות: **מוזר נפקא**. כיון דאתרבי מצורע למעיניותו אתרבי מצורעת לכל מעינותיה דאיכא דכוותיהו צוכר: **אלא למה**. דליתיה צוכר: **ואסור כשמיש המטה**. צצבעת ימי ספירו דכתיב וישב מחוץ ללהלו ואין להלו אלא אשמו [מ"ק ז':] שנאמר (דברים ה) צזבו לכם לכהילים: **סאמר צנקה**. מצורעת דליתא צכל הני. צכריותות בפרק ד' מחוסרי כפרה (דף ט:): איש פורע ופורס ואין אשה פורעת ופורתא וגצי שמיש נמי מחוץ ללהלו כתיב ולא מחוץ ללהלה הילכך לא אחיא מוזר ואילצטריוך לנקבה לגופה ולעולל לשאר מעינות. ומתיכא דנפקיי שאר מעינות ליכא למימר דילפינן לדס דשאר מעינות ילפינן א' מעינותיה מוזר נפקא אלא לדמה לטמא דם טהרה שלה וב"ש נקבה מוזר לא אתיא דאיכא למיפרך מה לזכר שכן טעון פריעה ופרימה ואסור בתשמיש המטה תאמר בנקבה דלא וב"ה לכתוב רחמנא בנקבה ולא בעיי זכר ואנא אמינא ומה נקבה שאינה טעונה פריעה ופרימה ואינה אסורה בתשמיש אמ אינו ענין לזכר תנהו ענין לנקבה ואם אינו ענין למעינותיה תנהו ענין לדמה לטמא דם טהרה שלה וב"ש נקבה מוזר לא אתיא דאיכא למיפרך מה לנקבה שכן מטמאה א' מאונס תאמר בזכר דלא וב"ה קיימי במצורע ופרכי מולי דזב וב"ש שום טומאה פרכי ואיבעית אימא אמרי לך ב"ש האי לזכר

מביעיי ליה לזכר כל שהוא זכר (האי) בין גדול בין קטן ובית הלל נפקא לתו מוזאת תורת א' הוב בין גדול בין קטן אמר רב יוסף כי פשיט רבי שמעון בן לקיש בזב בעיי הכי ראייה ראשונה של זב קטן מהו שתטמא במגע² זאת תורת הוב ואשר תצא ממנו שכבת זרע אמר רחמנא כל ששכבת זרע שלו מטמא ראייה ראשונה שלו מטמאה והאי כיון דשכבת זרע שלו לא מטמאה ראייה ראשונה נמי לא תטמא או דילמא כיון דאילו איהו חזי תרתי מצטרפא מטמיא אמר רבא ת"ש זאת תורת הוב בין גדול בין קטן מה גדול ראייה ראשונה שלו מטמא אף קטן ראייה ראשונה נמי מטמא בעיי רב יוסף א' ראייה ראשונה של מצורע מהו שתטמא במשא במקום זיבה מעיין הוא ומטמא או דילמא לאו מעיין הוא אמר רבא ת"ש ז'זבו טמא הוא לימוד על הווב שהוא טמא במאי אילימא בזב גירדא לאחריים

תנא ממנו שצבת זרע איתקש ראייה ראשונה לקרי אצל דקטן מאי מי אמרינן כיון דלקרי איתקש לא משכחת לה אלא צגדול דאיתיה צקרי אצל קטן דליתיה צקרי ליתיה צראייה ראשונה. או דילמא כיון דאילו חזי קטן ראייה אחרימי מנטרפת לקמייתא טומאת שבעה דכין זב צעל שתי ראיות: **מטמא**. נמי כשל גדול טומאת ערב צקרי א': **ראייה ראשונה של מצורע מהו שחטמא צמשא**. של איש טהור לא תצעי לך דודאי לא מטמא צמשא דאיתקש לקרי וקרי לא מטמא צמשא דתנן צפ"ק דמסכת כלים [מ"א] ושניה נמי לא תצעי לך דאפילו צאדס טהור מטמיא צמשא כדאמר לקמן בפרק דס הגדה (דף נה.) זוז מטמא צמשא ויליף לה מוזבו טמא הוא ויקרא טון וההוא צראייה שניה כתיב דמנה הכמוז שמים וזב צעל שתי ראיות זב גמור הוא לטומאה אלא שאין טעון קרבן כי מיצעי לן ראשונה צבאדס דעלמא לא מטמיא אלא צמגע הכא צמזורע מאי מקום זיבה מעיין הוא ואיתרבי מלוכר א' [שם] לרבות מצורע למעיניותו ומעיניות מטמאו צמשא כדאמר בפרק דס הגדה (לקמן נה:): וכי ירוק הוב צטהור ויקרא טון צמה צביד טהור: או לאו מעיין הוא. והיא כשאר ראייה ראשונה של כל אדס דצמגע מטמיא: **וזבו טמא**. היינו ראייה שניה שהרי מנה הכמוז שמים זב מצשור וזבו טמא: **לימד על הווב שהוא טמא**. ואמר צדס הגדה (שם דף נה.) דהאי קרא לרבות נמגע לא איצטריוך דלא גרע משכבת זרע אלא למשא: **אינימא צוז גירדא**. דלאו מצורע למה לי קרא לטיפה עצמה פשיטא:

לאחריים

מסורת הש"ם

א) [נקמן נה], ב) פסחים טו; ג) וי' ע"ב פ"ב מ"ד [נקמן לו]; ד) [נקמן על], חולין לא; כריכות מ: ט; ה) וצ"ב פ"ב מ"ב מ"ד מ"ד; ו) ע"ש [נקמן לו]; ז) ע"ש; ח) [מיר פה:]; ט) ופסחים כב; י) וי"ט; יא) ז"ל וכל הנוגע בכל; יב) [נמלן חזר לעמי הקידוש]; יג) [נקמן מג:]; יד) [נמלן חזר לטוביא]; ט"ו פס"ח; טז) בקרי; יז) ז"ל הנוגע בכל אבר; יח) רש"י גדיון לשלוח פי' גדיון שם מקום ושלוח הוא האבר כמו פי השלוח כן פי' הרמב"ם כ"ק דפס"ו וע' גר"ש;

תורה אור השלם

- זאת תורת ה'וב וי' ע"ב חצא קמנו שכתב וי' ע"ב לטמאה וק"ל וי' ע"ב לט

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה וז'י אית דמפרשי וכו' דהאי כנפליה ראשונה פרוש היה, ר"ב ר"ל מינת אלו כנפליה ראשונה שהיה כבוד כפסרי זהו פירוש היה וק"ל אמינת ש"מ מקום ש"מ מעין הוא דמכ"מ כמריה ר"ל דמלאצטריך קרא לפני משמע [אכל לא] ראשונה ש"מ מקום ש"מ לא מעין הוא וק"ל: וי' ע"ב אקרי פלן מבשרו; א) תו"ם ד"ה לעולם וכו' דהיינו כמין גדיון לשלוחו דלא מטמא. וז"ל גפ"ו התנהג כפ"ק דזבחים דלא ראייה אחת מריבה כמין גדיון לשלוחו כן פי' הר"ש:

גליון הש"ם

גב' ואקשיה רחמנא מצורע: ע"ג פסחים טו ע"ב מ"ח: שכן שם רבנן לא דרשי ארוב: ע"ג לו ע"א דמ"ה נקטינן: שם הוב וי"א. נקמן לו ע"ב ויז"ו סה ע"ב: תו"ם ד"ה וכו' אה וכו' חיבה א"כ לעיל. וכן אמר הר"ן והסנה כממה אפי' בער ולא ארע מקום לקושיו ו' וז' י"ל דהי' אכר אפי' חזו' ור"ל הדין דנמנמא דלף אפי' לאו מענא וכו' למנן א"כ לעיל. ומנמא דהא חקשיה רחמנא מצורע לנב גמור וי"ח מוכח ע"כ דנמנמא וכלמנא הי' מוכח מדכ"ל לנ"ה דזכ' אימר טמא דמקום ויבה מעין הוא וז"ל כר"ך קרא:

מוסף רש"י

ראיה ראשונה של זב. שאין זה אלא טומאת ער, דליפקא כתיבת זרע, דכתיב (ויקרא טו) וזאת תורה הז אבשר אלא משום שכתב זרע, והיינו דהאי ראשונה, דלא מנא זיה כיה שאי קרא אלא חדא זיבה, דאלינן כתיב מינמא דקרא, כדלמנין כמגילה (ח), מנה הכתוב שמים ויקראו טמאין (פסחים טו), מה שכתב זרע מטמא באונס. אם ראה ממנת זרע מכלל ומשנה, דבני קרי לא מכלי משעת, כתיב קרא ראיה ראשונה של זב מטמאה כזונם, וזב דומה לזונן כיה המורה, שכתב זרע וזיה לזונן כיה שאינה מורה (טס), מבישרו. ממה אכזרו ומתוקן לזרע (כ"ח ע"ב), מפני הקרבן, שם רואה כ' ראיות ממנת זביות וזאת הליקיות כזונם זיזי מניא קרבן (נודי סה),

תוס' הרא"ש

לאחרים גורם טומאה, תימה שלא היה יודע טוף הברייתא דהא בהדיא קתני לה לקמן בפ' מה הנהי שער המשתלח ויכחי: **לאחרים** גורם טומאה פרש"י: טומאת משא כדכתיב בכל אשר יהיה חתחיו וקלמנא לעליונו של זב ולא נהירא דאנן איירינן במי שנושא את הזוב וכג"י צ"ל שהנושא את הזב טמא כדאמר לעיל בפ"ק גבי זב וטהור שהיו פורקין ואתאי מהנושא אותם יכבס בגדיו דקאי אכל מה שאמרו פירשה אוב עצמו ומרכבו ומשכמו ומטמא אדם לטמא בגדים ועליונו אינו מטמא אלא אוכלין ומשקין: **אלא** פשיטא בזב מצורע, דבלאו הכי טמא ולא גרמה ליה טומאה ואי יתיקשי לך הא גרמה ליה לטמא משכב ומושב דמצורע אינו עושה משכב ומושב ולטמות בהיטב דמטיקרא לא היה מטיב כדמוכח בפסחים כריש אלו דברים לא קשה מידי לאלהרים גורם טומאה דשמעתין איירי בטומאת משא כלומר לאחרים גורם טומאת משא אפי' עצמו לא כ"ש הילכך אפי' שגורם טומאה מצורע משכב ומושב לא היה טומא טפיבה במשא כיון דאניו גורמת לו דבלאו הכי היה מטמא במשא כדאית' במס' ובין גבי מצורע א' הנוגע וא' המטיט טמא, ותימה ומנא לן דטמא במשא ולמאי דפרש"י בפ"ק דבבא בתרא דאיתקש מצורע לתת מרכתיב אלא התי' כמת ניהא דרמיינן ממה שטממא במשא כדאיתא

א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים.

בנות כותים פרק רביעי נדה

לאחרים גורם טומאה, כלומר טיפה זו גורמת לצעלה שטממא כמשא כדכתיב (ויקרא טו) וכל"ה אשר יהיה תחמיו ואוקמינן צעליונו של זב היא עצמה לא כל שכן: **אלא בזב מצורע**, איצטריך דלא אחי צקל וחומר דלא גרמה לו טומאה שהרי ממתת נגעו היה מטמא

כמשא ואפילו צאהל: **ומדאיצטריך קרא לרצויי לשניה ש"מ**, כדראשונה דלאו מעיין הוא דאי מעיין הוא ראשונה מטמאה שניה לא כל שכן: **ועולם אימא לך בזב גידא**, דאי כמצורע לא איצטריך קרא לרצויי דאפילו ראשונה מטמא משום מעיין: **ודקאמרס נו' שעיר המשלח יוכיח שגורם טומאה**, למשלחו כדכתיב (ויקרא טו) והמשלח את השעיר וגו' והוא עצמו טהור שאין בהמה מטמאה מהי"ס: **מאי סיבגי ליה**, לזב יוסף: **מה איזו אמר נו' בין קטן בין גדול**, לזיבה ולא איצטריך והזב את זבזו לזכר לרבות קטן דהא מוזאת תורת הזב נפקא ואיתר לזכר לרבות מצורע: **ואיפקש מצורע לזב גמור**, בעל שמי ראיות דהא כהאי קרא דהיקשא דמצורע תרתי כתיבי והזב את זבזו הרי שמים וכתיב זיה לזכר לרבות מצורע כתיין זב גמור מה זב גמור זבזו מטמא כמשא חף מצורע וזבו מטמא כמשא ואפילו ראשונה דכשלמא חי מפיק ליה האי לזכר לזב קטן ויליף מצורע זכר ממצורעת נקבה איכא למנעי ראייה ראשונה מהו מי הוי מתעגל ויואל ומתרבי עם שאר מעיינות או לאו דננקבה ליכא זבזו לזבן למיליפיה ומדיקשא דזב גמור אי לא מעיין הוי אכל השתא דמצורע זכר איתקש לזב גמור לא כר"ך תו למנעי: ^(ט) ואית דמפרשי צביא דרבי יוסף הכי ראייה ראשונה של מצורע מהו שתטמא כמשא בזב גרידא לא תבעי לך דודאי מטמא כדלמנן לקמן [נה]. לימד על הזב שהוא טמא ומוקמינן כדס הגדה דקרא למשא אחת כי תבעי לך כמצורע דאיכא למימר בזב גרידא הוא דמטמא משום גגורמת לו טומאה אכל כמצורע כזב טמא הוא ואינה גורמת לו טומאה לא מטמיא הטיפה חי לא אמרינן מעיין הוא כרוקו או מימי רגליו מאי מעיין הוא ללא, לימד על הזב ומוקמינן ליה כדראיה והכי משמע כי יהיה למאציטריך לרצויי לראייה ראשונה ש"מ לאו מעיין הוא. ושיבזש הוא מפני כמה תשובות חדא דקא פשיט ליה מקום זיבה לאו מעיין הוא והא למשא רבייה קרא כדלמנן כדס הגדה [נה]: מה לי מעיין ומה לי לאו מעיין ועוד מי איכא לאוקמי להאי קרא כדראיה ראשונה והא מהכא נפקא לן בכל דוכתי' מנה הכתוב שמים ויקראו טמא ועוד מי איכא למימר כדראיה ראשונה בזב גרידא לאחרים גורם טומאת משא הוא זב בעל ראייה אחת אינו אלא כדראה קרי כדלמנן כמנה מקומות [נס] שמים טעומאת זיבה ושלג לקרבן ועוד ראיה ראשונה מפרשי ליה הכי ולאו מילתא היא דהאי כדראיה ראשונה ^(כ) פירוש היה כספרים ולקמייה קאי והכי קאמר מדאיצטריך קרא לרצויי לשניה ש"מ ראשונה מקום זיבה לאו מעיין הוא וה"ג כשליה שמעתתא מה זב גמור מטמא זבזו כמשא חף מצורע כו' אלמא זב גמור הוא דמטמא טיפת זבזו כמשא אכל זב בעל ראייה אחת לא: **טומאת כזונם**, אותה טומאה קלה האמורה בה מגע וטומאת ערב בקרי' ולהצטרף לשניה לטמא כזב גמור והא כדכתי' (ויקרא טו) מצורע ולא מממת אונסו על כרחך ארשייה שניה כדכתיב כזרה קאי ולא ארשאונה דהא איתקש לשכבת זרע ושכבת זרע כל עצמו מממת אונס חימום כז: **בזוקין אוסו**, כשעשה דרכים במאכל כמשמה כקפיהו וכמטאוי כו': **מאי לאו לטומאה**, דאי כזונם הוא הוי טהור לגמרי: **לא לקרבן**, דאי קמייתא כזונם לא מנצטרפא לשלג לחייבו קרבן: **אינימא לקרבן אכל לטומאה**, הא המורה זו דהיינו טומאה חמורה לא צעי צדיקה: ^(כ) קרי כלאן מצורע ולא **מחמת אונסו**, והאי מצורע בקרא דשתי ראיות כתיב: **אחים**, והזב את זבזו לזכר ולנקבה (ויקרא טו): **זב חדא זבזו סרסי לזכר**, כלומר עד כאן יש לו דין זכר שאינו מטמא כזונם מכאן ואילך דהיינו שלישיית לנקבה כתיב כלומר יש לו דין נקבה שטממאה כזונם כדילפינן כפירקין [לקמן דף לו:]; מכי יזיב זבזו ויקרא טון ואינה נמי מיימת ליה לניי קרבן: **כרביעית**, אז חקשיה רחמנא לנקבה דאפילו כזונם, ולא לענין טומאה דהא ממי חויא תרתי איטמי ליה ולקרבן נמי לא דמשלשה איחייב ליה אלא לסתירה כגון דפסק והתחיל לספור שבעה נקיים וראה ראייה רביעית אפילו כזונם קותר: **והלא זב כולל בעל קרי היה**, כדמפרש לקמיה ואיל דאיתקוש לשכבת זרע: **ולמה יאל**, כפרשת זצין להכתב לעצמו: **לפקל עליו שלא יעמא כזונם**, דהא קרי מטמא כזונם:

מכלל דת"ק איירי לטומאה דא"כ לא הוה משני מניי אלא הכי דייק מכלל דתנא קמא לא מנריך כדקיה משום קרבן אלא משום טומאה דאי משום קרבן הוה ליה לאכזריכי נמי כדקיה בשלישי כרבי אליעזר וקשה דהא כללאו מילתיה דרבי אליעזר הוה מזני למפרך מדקתני במס' זבים (פרק ז' מ"ב) כהדיא כמילמיה דרבנן גופייהו כשלישי אין בזוקין אותו ושמא מיימי מרבי' אליעזר משום דבעי לפרושי במאי פליגי:

לאחרים גורם טומאה לעצמו לא כל שכן אלא פשיטא בזב מצורע ומדאיצטריך קרא לרצויי בראייה שניה שמע מינה מקום זיבה וזיבה לאו מעיין הוא אמר ליה רב יהודה מדסקרתא לרבא כממאי דילמא לעולם אימא לך בזב גרידא ודקאמרת לאחרים גורם טומאה לעצמו לא כל שכן ^(כ) שעיר המשתלח יוכיח שגורם טומאה לאחרים והוא עצמו טהור אמר אביי מאי תבעי ליה והא הוא דאמר ואת תורת הזב בין גדול בין קטן וכיון דנפקא ליה מהתם אייתר ליה לזכר לרבות מצורע למעינותיו נקבה לרבות מצורעת למעינותיה ^(כ) ואקשיה רחמנא מצורע לזב גמור מה זב גמור מטמא במשא ^(א) א"ר הונא כראייה ראשונה של זב מטמאה כזונם שנאמר וזאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע מה שכבת זרע מטמא באונם אף ראייה ראשונה של זב מטמאה באונם תא שמע ^(א) ראה ראייה ראשונה בזוקין אותו מאי לאו לטומאה ילא לקרבן ת"ש בשניה בזוקין אותו למאי אילימא לקרבן אבל לטומאה לא ^(א) אקרי כאן מבשרו ולא מחמת אונסו אלא לאו לטומאה ומדסיפא לטומאה רישא נמי לטומאה מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא תא שמע ^(ב) רבי אליעזר אומר אף בשלישי בזוקין אותו מפני הקרבן מכלל דתנא קמא מפני הטומאה קאמר לא דכולי עלמא לקרבן והכא ^(ב) באתים קא מיפלגי ^(ב) רבנן ילא דרשי אתים ורבי אליעזר דריש אתים רבנן לא דרשי אתים ^(ג) הוב חדא זבזו תרתי לזכר בשלישי אקשיה רחמנא לנקבה ורבי אליעזר דריש אתים הוב חדא את תרתי זבזו תלת ברביעי אקשיה רחמנא לנקבה תא שמע רבי יצחק אומר והלא זב בכלל בעל קרי היה ולמה יצא להקל עליו ולהחמיר עליו להקל עליו שאין מטמא באונם ולהחמיר עליו שהוא

לאחרים גורם טומאה, פירש רש"י לזב עצמו גורם טומאת משא כדכתיב וכל"ה אשר יהיה תחמיו ואוקמינן ליה צעליונו של זב ואין נראה דעליונו של זב אינו קרוי משא ואינו מטמא אלא אוכלין ומשקין ועוד דבזוב כי האי גוונא לא אשכחן אלא כשהטיפה כזף מאזוים וכרעה לכף שניה לכן נראה לפרש לזב עצמו גורם טומאת משא שהנושא הזב טמא הנושא הזב לא כל שכן דטמא וזשאר טומאות דלאו משא כגון משכב ומושב אין לפרש דהא למצורע נמי גורם טומאה דאילו מצורע גרידא אינו עושה משכב ומושב אלא לטמא אוכלין ומשקין כדפרשיית כפרק אלו דברים (פסחים טו), ואם זב הוא מטמא משכבו אדם וצגדים: **לעורם אימא אף בזב גרידא**, תימה דמכל מקום תפשוט דלאו מעיין הוא דאי מעיין הוא למה לי קרא קרא לטמא בזוב דהא מיד שראה משה של ראייה שניה מיד נעשה זב למ"ד זבזו מטמא כמשלה דלא צעי כחתימת פי דאי אפשר לטיפה שלא תתחלק שני משהויין ושמא כמו שמשנה ראשון שז נעשה זב אינו מטמא כמשא הוא הדין כל מה שנקרא לראיה אחת דהיינו

א) כזו גריון לשילה (זבים פ"א מ"ה) דלא מטמא כמשא אע"ג דרוקו ומימי רגליו טמאין מיד אחר ראית זבזו משהו ראשון: **אף ראייה ראשונה שה מצורע מטמאה במשא**, ^(ט) תימה אס כן לעיל מנליה לאוקומי קרא כדס תרהי של מצורעת הא איצטריך קרא לנדעהא: **מאי כזונם** א"ר הונא וי"ח הויא קושיא דילמנא הא דלמנן רב הונא מטמא כזונם היינו טומאת ערב כזעל קרי והכא מיירי להצטרף לשניה לטמא טומאה חמורה לעשותו זב והוי השתא שפיר רישא דומיא דסיפא וי"ל מדלא נקט הכראה ראייה אחת של זיבה אלא נקט ראייה ראשונה של זב משמע דאיירי בזמות שראה שמי ראיות והכראה היתה כזונם דזב אינו קרוי עד שיראה שמי ראיות ויליף מהיקשא דזאת תורת דאיירי בזב גמור ומקיש לראשונה של קמא כזומאה, לאו מן הלשון מדקדק מדלאצטריך ר' אליעזר להוכיח קרבן מכלל דת"ק איירי לטומאה דא"כ לא הוה משני מניי אלא הכי דייק מכלל דתנא קמא לא מנריך כדקיה משום קרבן אלא משום טומאה דאי משום קרבן הוה ליה לאכזריכי נמי כדקיה בשלישי כרבי אליעזר וקשה דהא כללאו מילתיה דרבי אליעזר הוה מזני למפרך מדקתני במס' זבים (פרק ז' מ"ב) כהדיא כמילמיה דרבנן גופייהו כשלישי אין בזוקין אותו ושמא מיימי מרבי' אליעזר משום דבעי לפרושי במאי פליגי:

לה.

לה א מיי פ"א מהל' מטמא משכב ומושב ה"י יג:
לו ב ב מיי פ"ב מהל' מוסרי כפרה הל' ב והל' ה וכל' א סג עשין רננ:

תוס' הרא"ש (המשך)

בהנור והרובב גבי ג' טומא' פורשי' מן המת וק"ל אי איתקש למת אמאי לא ניליך מיניה שיטמא מצורע באהל כמו מת דתנן בפ"ג דנע"י א) נכנס לבית הכנסת עושין לו מוחיצה גבוהה עשרה טפחים על רוחב ד' אמות נכנס ראשון ויוצא אחרון, פי' כדי שלא יטמא העוברים בבית הכנסת א) נכנסו וביציאתו באויר שמן הפתח עד המחיצה קשה לי דהוה מצי לאקשויי משכב והיטט ויכחי שהחוב גורם לזב לטמות משכב היטט והוא עצמו אינו מטמא וה"ה משא נמי ולקמן בפ' דם הגדה נדקדק בבי בע"ה: **אלא** פשיטא בזב מצורע, ותימה דהליכא במובלע נהו, וי"ל וכי הויכ דמיבעי' ליה לזרב יוסף בהאי מקמי' ליה נמי בהא: לעולם אימא זכ' בזב גרידא, תימה מ"מ תיפשוט פלאו מעיין הוא דאי מעיין הוא למה לי קרא היפוק לי כיון שראה משהו של ראייה שניה נעשה זב למ"ד דזב מטמא בכל שהוא ולא בעי' בחתימת פי האמה ומשהו שני שיטא ענין מעיין דאי אפשר לראות כל כך טיפה קטנה שלא תתחלק לשני משהויין ואי הוה אמרי' דמעינות הזב אין מטמאין במשאל כל שהוא אלא כפי שיעורא ניהוה הוה ניהא ומיהו

אכתי קשה דאי' הויכ דייק מרדאצטריך קרא לרצויי ש"מ מקום זיבה לאו מעיין הוא דדילמא לכל שהוא איצטריך, וי"ל ודאי או לאו מעיין הוא ניהא דמרבי ליה קרא כיון ששוא במקום אחר מידי הדוה אדם שהיה של מצורעת אבל אי בעי שיעורא לא מסתבר לרצויי כיון דמעינות הזב בעי שיעורא: כיון דנפקא ליה קטן מהתם אייתר ליה לזכר לרבות מצורע למעינותיו, תימה לי האמרוין לעיל לבי"ה דלזכר לגופיה לא איצטריך אלא ללמד על דם טהרה של מצורעת אפי' דלא הוי מעיין ובאמי הא אצטריך לגופיה ללמד על ראייה ראשונה של זב מצורע לטמות במשא אפי' דלאו מעיין הוא ועי' קי' מאי התיב דקאמר אביי הא איתו דקאמר בין גדול בין קטן האי לאו דרייה הוא דע"כ בי"ה הוא דסי' להכי כי אין לפרש רבויי הוב כי לאו דרדשי זאת תורת הזב בין גדול בין קטן הילכך נראה לפרש הא איתו דאמר זאת תורת הזב בין גדול בין קטן ומריבין אפילו ראייה ראשונה של זב קטן אפי' הדוה מסתבר למימר דכי אתרביא קטן אדאיה שניה אתרביא אבל ראייה ראשונה חוקשה לשכבת זרע אלא מסתבר ליה לזרב יוסף למימר דכיון דאתרביא קטן להשוותו לגדולים לכל דין גדול אתרביא הילכך כיון דנפקא לן קטן מהתם אפי' דלא הוה מסתבר לטמות ראייה ראשונה דיליה אלא דבעטמי' כל דהוו משווי ראייה ראשונה לשניה הילכך בריאה ראשונה של מצורע נמי ד"ג דלזכר לא אתא לגופיה אלא ללמד על דם טהרה של מצורעת כיון דכתיב מיהא זכר בקרא לרבות מצורע למעינותיו אבל הזב את זבזו דהיינו שני ראיות מריבין דאקשר רחמנא מצורע לזב גמור לעשות ראייה ראשונה כשניה: **מאי** לאו לטומאה, ותימה מאי קשה ליה דילמא הא דאמר רב הונא מטמאה באונס היינו לטומאה

קלה כבעל קרי והכא מיירי להצטרף לשניה לטומאת שבעה ולמשכב ומושב וכל חומר זב, וי"ל מדקטק ראייה ראשונה של זב משמע דאיירי באותו שהוא זב כפשוטו שתי ראיות וראיה ראשונה של אותם אותם שניים היתה באונס ונעשה זב כאלו השתיים מולא נקט הרואה ראייה אחת של זוב מטמאה באונס ועוד דחקש דזאת תורת הזב איירי בזב גמור ותיקש ראשונה של השתיים לשכבת זרע: **מכלל דת"ק** לטומאה קאמר, לאו מן הלשון דייק מדהוכייר ר' אליעזר קרבן ולא רבנן דאפי' מאי קא משני לא דכ"ע לקרבן אלא הכי דייק דאי לקרבן הו"ל לאצרכי בדיקה נמי לשלישית ומיהו ק"ק דבלאו ר' אליעזר היה מצוי למפרך דקתני ת"ק בהדיא בשלישית אין בזוקין אותו וי"ל משום כמילתיה דר' אליעזר הוכייר קרבן אייתי מילתיה דר' אליעזר ומ"מ עוקר פירכא ממילתא דרבנן גופייהו: **בש"א** כרוקה ומימי נגליה אפי' כדבס טהור של מצורעת טהור לגמרי הכא חמור טפי גוריה לאחור ו' אמו ח' דין ו' כדיון דישא כזבה א) לא מצטריך להו לחלק כלומר אבל מצורעת טבלה:

א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים.
ב) אולי ז"ל כיון דשלג פעלה חי לא הוו נזרי לטמא אחי לחלופי אכל מצורעת הרי כתיב נבלה
ג) אולי ז"ל כיון דשלג פעלה חי לא הוו נזרי לטמא אחי לחלופי אכל מצורעת הרי כתיב נבלה

^[1] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[2] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[3] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[4] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[5] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[6] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[7] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[8] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[9] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[10] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[11] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים

^[12] א) ר"ל דלמנא נתן שם דמתיב במתיב גובה עשרה פסחים לפסוקיו רשומה וקף דבני מנא לא מתיב זה כיון דמתי' איה תחת אהל אחד עם האדם וכלים